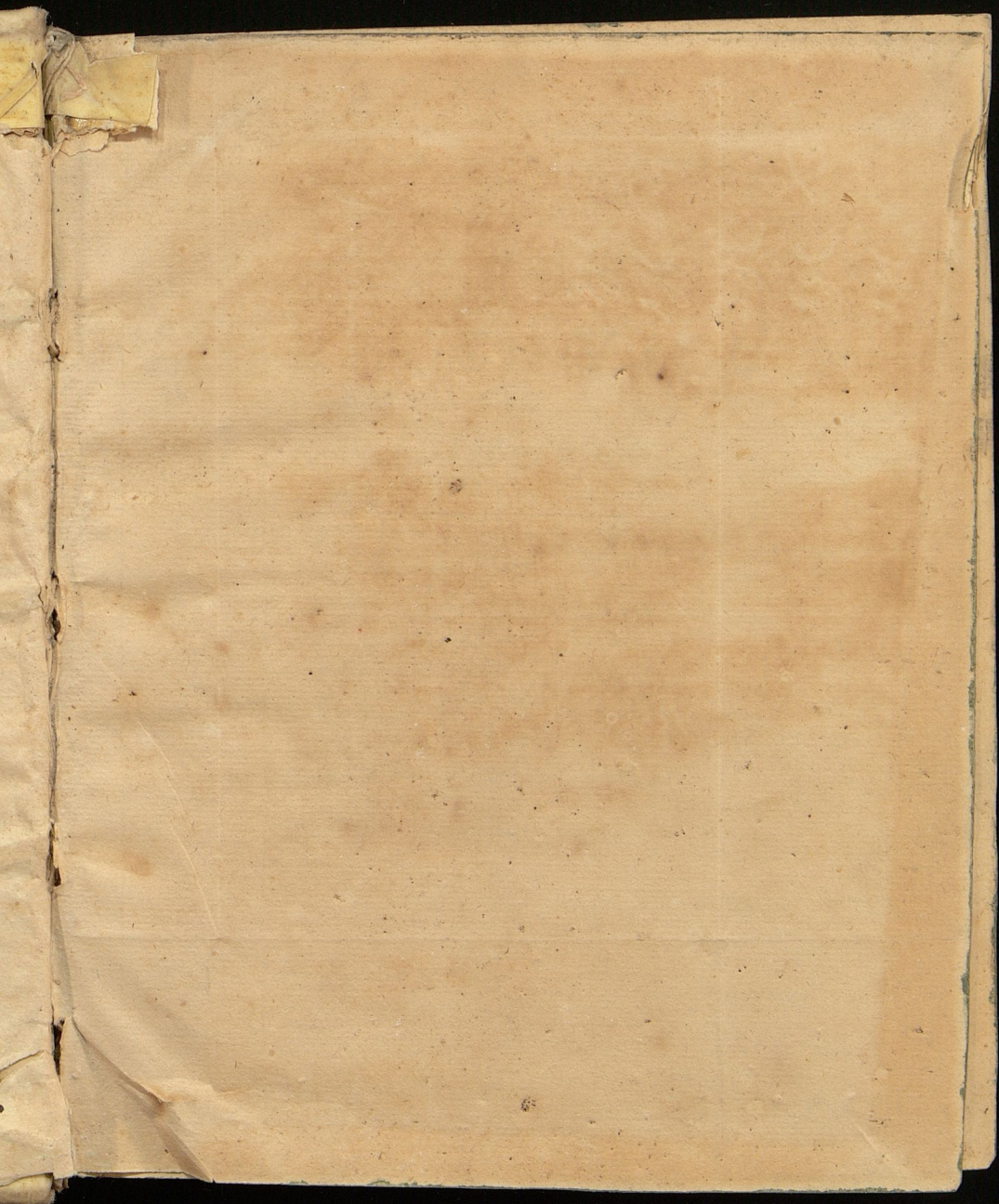
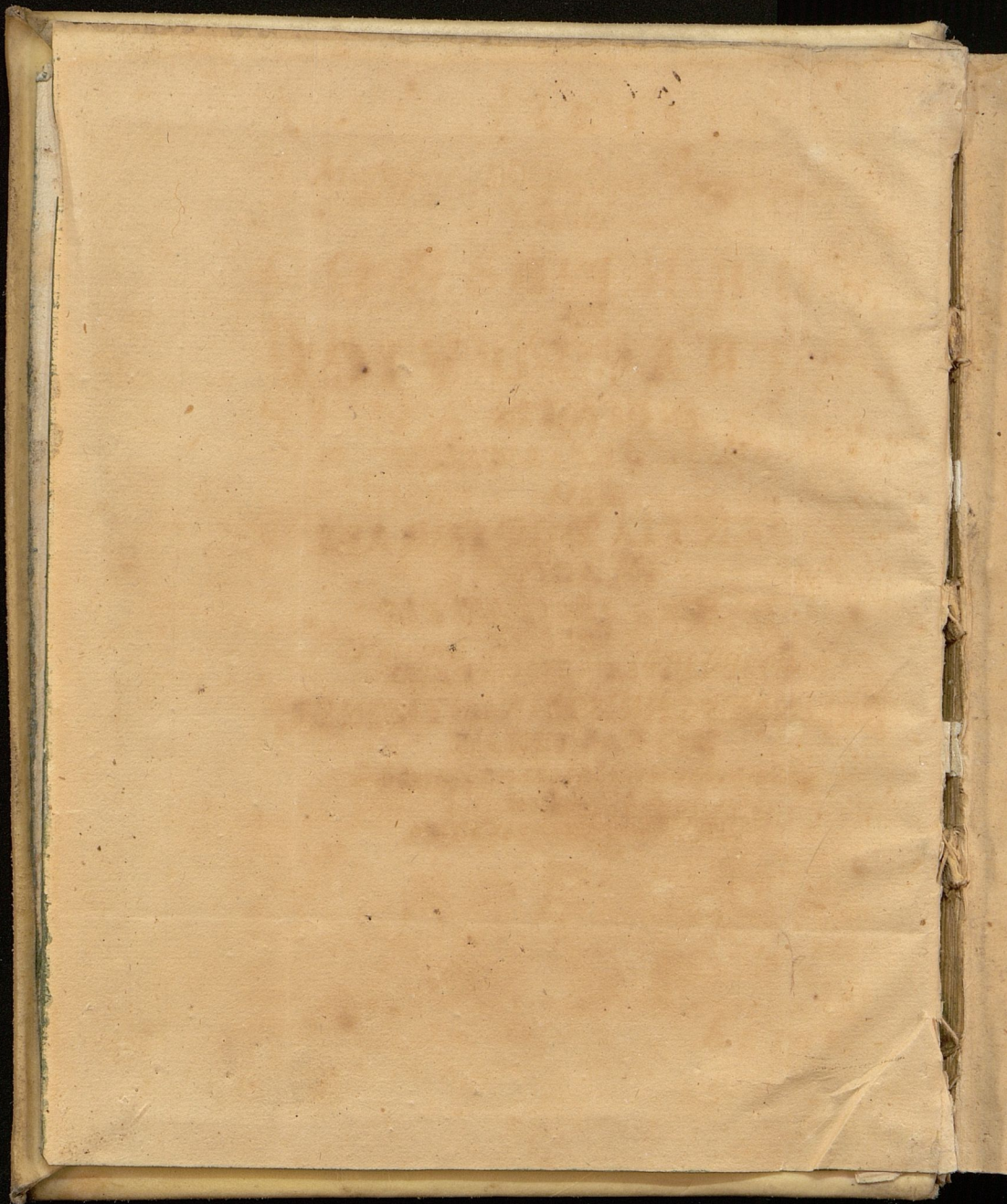

21. 9. 1773

4

Gratiâ
DEI OPTIMI MAXIMI
ET
Inclutæ Facultatis Juridicæ
Consensu
DE
COMPENSA-
TIONE,

Publicè disputabunt
PRÆSES
NICOLAUS CREUSEL,
Phil. & J. U. D.
ET
ADAM-CHRISTOPHORUS JACOBI,
Martisburgensis Jur. Cand.
RESPONDENS
Ad diem 28. Augusti
In Collegio JurisConsultorum.

LIPSIÆ,
LITERIS CHRISTIANI MICHAELIS,
Anno M. DC. LX.

50.

L. J. Philipp

BEI OPTIMI MAXIMI

Incluta Facultate Juridica

COMPENSATIONE

TITULO

NICOLAUS JACOBUS

IN SENECTUTE

ADAM-CHRISTOPHUS JACOBUS

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

in Senectute

Q. C. B. V.

THESIS I.

Ompensationis verbum à cum & pensando est; hocq; à verbo pendo: Quippe ante usum signatæ Monetæ inventum æris infecti appendendi mos Romanis, uti olim Judæis *Gen. 23. v. 16. cum simil.* & hodie Chinesibus in usu erat *eleg. Osvald. Hilliger ad Donell. lib. 6. cap. lit. B.* quo licet postea sublato pendere tamen idem fuit quod pecuniam solvere, ex Festo *Georg. Obrecht. disp. de compens. lib. 4. quasi* igitur debitor & creditor sibi lance appendant pecuniam utrinq; debitam & sic solvant compensatio efficit. Vide *Ant. Augustin. lib. 2. emendat. cap. 8. pr. Hugon. Donellum. lib. 16. Comment. jur. civ. cap. 15. & Leonard. Coppel. tr. de compensat. cap. 1. n. 2.* Possent tamen & dici, hoc verbum à penso deductum esse, uti pensum Nonio interprete ex æquatum significat, sine inclinatione enim sunt quæ penduntur utpote ponderibus iusta & æqualia reperta *eleg. Frideric. Taubman. in Comment. ad Plant. in Bacchid. act. 3. scen. 2. v. 10. quem & vide in Menechm. act. 3. scen. 2. v. 45.* cum compensatio tum demum procedat si lance quasi adhibitâ mutuum debitum, æquale, & ut ita loquar, sine inclinatione reperiat.

TH. 2. Compensatio in jure nostro, interdum idem est ac imputatio, *l. 39. ff. de pignor. act. junct. l. 1. C. de distr. act. pignor. & hoc modo verbò compensandi in puncto legati vel donationis, in legitimam imputandi, Dd. uti, scribit Jac. Menoch. tom. 3. cons. 206. n. 86.* interdum quarumcunq; rerum inter se comparatio & generalis quasi æquilibritas, ut loquitur *P. Greg. Tholoff. lib. 21. Synt. à. n. cap. 22. n. 2. arg. §. 2. Inst. de Societ. cum simil.* Ast hæc & alie acceptiones non hujus loci: quomodo hic sumatur vide *infr. lib. 4.* Addantur ad hanc thes. *Jac. Cujac. in paratit. C.*

h. t. *Iustus Aleier. in colleg. Argentorat. ff. h. t. ib. 2. Job. Calvin. in
lexic. fol. 461. Coppel. d. loc. Dn. Henric. Habn. in not. ad Wesenb.
ff. h. t. n. 2.*

TH. 3. Quod nos compensationem vocamus, Nostri alibi
penfationem l. 7. §. 1. ff. h. t. l. 8. §. 2. ff. de negot. gest. appellant.
*Theophil. in § 30. Inst. de act. in vicem imputandi, quæ contra de-
bentur, rationem vocat. Deductionis verò verbum l. 15. ibi
compensatione deductione ff. rem. rat. haber. item retentio-
nis l. 4. ibi. ex compensatione retinere. ff. h. t. pro Synonymis
compensationis nostræ, non habemus, licet aliud velle videat-
ur Coppel. supr. d. loc.*

TH. 4. Describimus compensationem, debiti & crediti in-
ter se, contributionem l. 1. ff. h. t. vel quantitatum invicem de-
bituram usq; ad concurrentem summam, imminutionem.

TH. 5. Unam nos compensationis speciem tantum putamus
esse in jure fundatam, nec enim cum compensatione confun-
denda in solutum datio, ut ut hæc interdum illius nomine im-
propriè veniat l. 6. C. de res vind. l. 6. C. de hered. institu. Unde
pro vere dicta divisione compensationis non habemus, eam
quæ est in compensatione latè & strictè sumptam. ap. *Mol-
tenbecc. cent. 2. divis. 13.* item vulgatam Dd. quæ dispescunt
compensationem in voluntariam & necessariam *Bart. in l. fin.
n. 1. C. de compens. Tyndar. tr. de compens. art. 6. n. 60. & 65. Sebast.
Medices tr. de compens. part. 2. q. 17. n. 2. & seqq. Job. Schneide-
wvin. in §. 30. Inst. de act. n. 55.* item illam, quæ compensatio in
naturalem, civilem, vel utroq; jure competentem, distingvitur
à *P. Greg. Tholoff. d. lib. 21. cap. 22. 12.* qui in eo etiam errat quod
aliam compensationem eam facit, quæ ipso jure fit, aliam, eam
quæ nunquam procedit nisi opponatur, quæ distinctionem
rectè fictitiam appellat *Georg. Franzkius lib. 1. var. resolut. resol.
13. num. 26.*

TH. 6. Ex jure gentium descendit compensatio, quod æ-
quissimum sit, ut eò jure quis utatur in alium quò, alium erga
se uti desiderat. *l. 1. ff. quod quisq; jur. can. 1. dist. 1.* ut non fiat per
plura, quod paucis expedire licet l. 10. C. de jud. quod dolose
faciat, postulans sibi dari, quod statim restitutus est cap. dolo. de
R. J.

R. J. in Ultio. l. 3. ff. h. ut litēs non multiplicentur, sed quacun-
que ratione dirimantur l. 31. §. 1. ff. de reb. cred. Et quatenus hæc
omnia à Jure Civili approbata sunt & confirmata, ab eoqve
certa compensandi forma præscripta, juris Civilis quoqve est
compensatio: Dissentiunt qui eò quod litēs dirimat compen-
sationem juris civilis faciunt *Math. VVesenb. in parat. ff. h. t.*
num. 3. Meier. in colleg. Argentor. ff. h. 3. Coppel. tr. h. cap. 2.
num. 5. Job. Harprecht ad §. 30. Inst. de act. num. 4. quos in hoc
rectè redarguit acutus *Bachov. ad d. loc. VVesenb.*

TH. 7. Mutua obligatio propinqua causa est hujus benefi-
cii l. 10. pr. ff. h. t. & inde quivis eò utitur, qui invicem creditor
idemqve debitor est l. 30. ff. de condict. indeb. l. 2. ibi: Unusquis-
qve ff. h. unde & excommunicato hæc competit arg. cap. 5. X.
de except. & cap. 8. X. de dol. & contum. latè Tyndar. tr. h. art. 7.
num. 24. *Medices part. 2. q. 7. num. 4. Coppel. cap. 3. num. 3.*
Dissentit post alios *Petr. Costalini in adversar. ad l. 4. ff. h. t. num.*
1. & 2. item bannito arg. §. 12. Inst. de l. N. G. & C. l. 17. §. 1. ff.
de pen. junct. dictis th. 6. Medices part. 2. quest. 3. num. 4. Coppel.
d. loc. n. 8. cum & cum excommunicatis banniti hodie com-
parari soleant. eleg. Andr. Gail. lib. 2. de P. P. c. 1. num. 26. ratios
dubitandi, quoad bannitum, sume ex Petr. Theodorici in
colleg. crim. disp. ult. th. 4. lit. A. Planè, in judicio ab ipsis ban-
nito & excommunicato, exceptionem hanc non posse oppo-
ni, sed procuratore opus esse, vel cap. 7. X. de except. monstriat.
Tutor porro & curator nomine pupilli vel minoris conven-
ti, rectè compensationem opponunt l. pen. ff. l. 11. C. h. t. Fide-
jussor, quoqve tam principalis sui, quam proprium debitum,
à credito pro quo agitur per compensationem deducit l. 5.
ff. h. t. ratio est in l. 68. ff. de fidejuss. l. 11. C. de except. junct. l. 9. &
19. ff. de except. Vide *Magnif. Dn. Bened. Carpz. lib. 2. respons.*
Electo. 103. Coppel. tr. h. num. 26. & seqq. Correi quoqve qui in-
vicem fidejusserunt, vel focii sunt, compensant si alterutri eor-
um quid debeat, l. 10. ff. de duob. reis. aliàs quippe ex duobus
reis promittendi, alter compensare nequit, quod à stipulatore
correo debetur d. l. 10. ff. de duob. reis. nihil enim videtur obji-
cere quod ad suam obligationem minuendam faciat, nec al-

ter cuius creditum est potest dici conventus, quia non istius
sed huius obligatio in litem deducta est. *Joh. Gøddens tr. de
contr. stipul. cap. 12. concl. 9. n. 82.*

TH. 8. Competit porro contra omnes hæc exceptio, qui
reis conventis aliquid invicem debent, ita pupillus hæc sub-
moveretur si à tutore opponatur *l. 1. §. 4. ff. de contrar. tutel. act.
l. 3. C. eodem.* Ita hæc uxori contra maritum competit *arg. l. 7.
ff. de act. rer. amotar. Math. Cuno tr. de pact. cap. 6. num. 8. rectè*
item eâ utitur pupillaris debitor, à tutore conventus, licet de-
bitum pupilli ex ea causa quæ ad agentis tutoris administra-
tionem non pertinet sed forsitan ad contutoris, proveniat
l. 36. ff. de administ. tutor. ubi & ratio. Patri vero ob debitum
filii emancipati, prorsus non *arg. §. 3. Inst. de hered. qual. & diff.
l. 1. C. ne pater pro fil.* Sui, autem, si citra voluntatem ipsius con-
traxerit vel pecunia in rem patris non versâ probetur, pecu-
liotenus *juxt. §. præterea Inst. quod cum eo qui in alien. potest.
objici potest, extente Joh. Zanger. tr. de except. part. 3. cap. 8. n.
60. & seqq. adde Coppel. h. cap. 4. num. 6. & seqq.*

TH. 9. Sed num hæc exceptio cessionario opponi possit,
uti poterat objici cedenti, quæritur? Si debitum utrinque na-
tum est ante cessionem, id omninò absqve distinctione inter
causam onerosam & lucrativam, ut & exercitii actionis uti-
lis & directæ, pleriq; ad firmandû putant: tum quod cessiona-
rius successit in locû cedentis & proinde meliori jure quâ ce-
dens uti nò possit *l. 160. ff. de R. J. tum quod hæc exceptio rei co-
hæreat arg. l. 5. ff. h. t. junct. l. 7. §. 1. ff. de except. quales exceptio-
nes in successorem etiam singularem transeunt l. 4. §. 33. ff. de
dol. mal. except. l. 16. §. 1. ff. pro socio. cum simil. & in specie de
nostra exceptione probat Joh. Petr. Ferrar. in prax. aur. tit.
4. num. 16. tum quod compensatio ipso jure minuat obliga-
tionem *l. fin. C. h. t. & ad illud ipsum tempus ex quo utrinque
deberi ceptum retrorahatur l. 4. C. h. l. 7. C. de solut. eleg. Zan-
ger. supr. d. tr. & loc. num. 128. & seqq.* tum quod in contrario
casû debitori maximè iniqua inferri posset conditio, quid
enim si debitum quod cedens ipsi debebat esset solum natu-
rale, quod in compensationem haud dubiè venit via exce-
ptio-*

ptionis l. 6. ff. h. sed pro quo nulla prodita est & competitio
Etio l. 10. ff. de oblig. & act.annon factio suo cedens, hoc jus quaz-
situm debitori, citra omnem hujus culpam auferre
posset, contra cap. 52. X. de elect. nec enim agendi antea erat,
nec nunc excipiendi ipsi competitura potestas: tum per l. em-
ptor C. de hered. vel act. vend. & per l. 4. C. de novat. tum quod
aliud sit reconventio de qua in l. 33. §. fin. ff. de procurat. aliud
compensatio: & sic sentiunt. Ant. Thessaur. decis. 221. ubi Se-
riatui Pedemontano ita placuisse refert. Math. de Afflict. de-
cis. 163. num. 5. ubi dicit hanc opinionem omnes tenuisse do-
minos, in consilio Neapolitano. Guido Papa decis. 567. ubi ita
in Curia Gratianopolitana judicatum fuisse refert. Alexand.
Trentacivius lib. 3. var. resol. resol. 1. num. 5. & 6. Petr. Costal.
in advers. ad l. 4. ff. h. t. n. 4. Diodorus Tuldenus ad rubr. C. h. t. num.
1. & 6. Tyndar. in tr. h. art. 7. num. 4. Sebast. Medices tr. h. p. 1. q.
43. num. 4. Coppel. tr. h. cap. 4. n. 10. & seq. latè Dn. Georg. Franz-
kuis lib. 1. var. resol. resol. 13. qui nec restrictionem supra di-
ctam de debito ante cessionem nato admittit, & Illustrissimo
cuidam Principi, ita à se responsum fuisse, scribit; Du. Heintz.
Hahn. ad Wesenb. h. in fin. ubi sapius à Jctis Helmstadiensibus
ita pronuntiatum fuisse refert; Albert. Galeottus in Magar.
sua. cap. 4. num. 25. Hieronym. Treutler. vol. 1. disp. 25. th. 10. lit.
D. & ibi Helfr. Ulric. Hunnius. Bernhard. Schottan. in exam.
jurid. ff. h. t. q. 5. qui tamen in cessionario ex necessaria causa
facto, limitat. Adde Hieronym. Marilian. decis. Parmens. 31.
per tot. & latissimè Francisc. à Salgado in labyrinth. cred. part.
6. cap. 3. §. unic. num. 24. & seq. Sed negativam defendunt
Bart. ad l. 4. §. sicum ff. de dol. except. Francisc. Balduin. in com-
ment. ad §. 30. Inst. de act. num. 1. Ant. Faber. in Cod. lib. 4. tit. 23.
def. 3. num. 3. & alii tum quod procurator in rem suam non te-
neatur defendere dominum l. 33. §. ult. ff. de procurat. tum
quod cessionarius cum debitore nullum negotium gesserit,
necei ex quocunqve capite obligatus sit, E. per l. 1. ff. h. t. tum
quod eo ipso dum disceptatur de jure debiti inter cessionari-
um & debitorem ad causam illiquidi trahatur, obiectum ab ex-
cipiente debitum, E. per l. fin. C. h. t. & posteriorem hanc ce-
sen-

sententiam arrisisse Dnn. Scabinis Lipsiensibus refert *Magnif. Dn. Carpz. part. 3. decis. 155. num. 18. & seqq.* ubi & pro hac allegatas ferè rationes latius deducit. Nos quid dubiosâ hâc in re statuendum sit, hæremus, & igitur qvanam ex his juri nostro propior, in ipso conflictu disputationis videbimus. Quibus porro alias possit objici exceptio hæc vide ap. *Jac. Cujac. lib. 24. obs. 37. Sebast. Medicis part. 2. tr. h. 1. quæst. 7. usq. ad 15. Coppel. tr. h. cap. 4.*

TH. 10. Compensantur autem inter se, debitum & creditum, uti hæc verba in *l. 11. ff. de V. S.* ubi *Joh. Brachens.* sumuntur. Et cum compensatio instar & pro solutione sit, solvi autem non possit creditori invito aliud pro alio *l. 99. ff. de solut. cum simil.* sequens est, pensationem nostram solum in iis rebus locum habere invicem debitis, quæ fungibiles sunt: Functionem vero hanc non accipimus uti in mutuo, sed intelligimus, talem conformitatem rerum, quæ efficit ut hæc re soluta, non videatur aliud pro alio solutum egregiè *Tyndar. tr. h. art. 3. num. 6. Jul. Pacius ad l. se constat. n. 12. C. h. t.*

TH. 11. Functionem hanc recipiunt, quantitates *l. 2. §. 1. ff. de reb. cred.* in eis enim non qualitatibus sed valoris ratio habetur *l. 65. ff. de V. O. Francif. Hottoman. illustr. quæst. 17* & possunt hæc compensari cum quantitatibus, ejusdem generis, non diversis, e. g. metallum cum metallo, non metallum cum frumento *l. 4. C. h. l. 11. l. 15. ff. eodem.* & sic non opus est ut quantitatis verbum, solum ad pecuniam restringamus, quod fecit post *Zaf. Schneidevvin. in §. 30. num. 32. Inst. de act.* Pecuniam verò, cum pecunia, sic ut quantitatem, compensare solemus, etsi materia discrepet, cum ex eâ non censeatur, veluti compensari potest moneta argentea cum aurea *l. 3. ff. de reb. cred.* vide tamen *Am. Fabr. tr. de var. debit. nummar. solut. cap. 4. & seqq.* imò & nummi cum argento vel auro infecto, compensari possunt *l. 1. §. fin. l. 9. l. 35. ff. de aur. & argent. legat.* Si verò ex una parte pecunia ut corpus debetur, ex altera ut quantitas, pensatio non procedit *l. 51. ff. de legat. 2. ratio est in l. 16. C. de solut. cum simil.* Vide omninò *Tyndar. tr. h. art. 3. num. 10. Dissentit. Osvald. Hilliger. ad Donell. lib. 16. cap. 15. lit. Y. ex quo*

quo & inferitur, quod is qui aureos debet in specie, non valet obijcere compensationem ejus quod sibi debetur, in pecunia numerata seu currente *Magnif. Dn. Carpz. part. 1. const. 8. def. 11.* Sic nec procedit, si species cum quantitate sint alternativè in obligatione, antequam creditor eligat *l. 22. ff. h. t.* cum ante declarationem hoc debitum incertum sit. *l. 76. ff. de V. O.* qua ratione non valet, si debitor quantitatis, cui opponitur, possit se liberare solutione speciei, quod in noxalibus debitis communiter fieri affolet *l. 6. ff. de re jud. l. 1. ff. d. quadrup. pauper. feciff. adde Job. Bernard. Diaz. in reg. jur. reg. 97.* Generis autem ejusdem, cum genere eodem, cum consideramus, terminos obligationis generalis adhuc eatenus utrinque æqualis, quatenus hinc inde mediæ qualitatis species solvi potest, *l. 37. l. 110. ubi Jac. Cujac. tr. ad African. 8. p. m. 430. ff. de legat. 1. compensationem fieri posse putamus eleg. Reinhard. Bachov. ad Tr. disp. 25. vol. 1. thes. 8. lit. C. Cyn. in l. ult. C. h. t. Gottofred. in l. 78. ff. de hered. instit. lit. M. reprobatâ contrariâ Jafonin in §. 30. Inst. de act. num. 70. Treutler. loc. alleg. Anton. Perez. in Cod. h. t. num. 10. sententiâ, ut & Georg. Obrecht. disp. h. thes. 124. Coppel. tr. h. cap. 8. limitatione, quasi illud certis, solum modis procedat: Et restrictione Schneidewin. in §. 30. Inst. de act. quasi nostra opinio, de æquitate, non autem de jure stricto, vera esset.*

TH. 12. Species autem seu corpus, cum specie seu corpore, compensari nequit, *l. 18. pr. ff. de pignor. act. ratio est in l. 3. ff. de in litem jurand. l. 16. C. de jur. delib. l. 2. §. 1. ff. de reb. cred. ut nec species cum quantitate & contra arg. dd. ll. latè Dom. Arumaus exerc. ad Inst. 16. thes. 10. quod autem Franc. Duarenus, Job. Harprecht in §. 30. Inst. de act. n. 9. & quodammodo Treutler. supr. alleg. disp. th. 8. lit. a. contrarium senserint, in eo rectè à Coppelio tr. h. cap. 5. num. 11. Hunnio ad Tr. d. loc. & aliis refutantur. Species tamen, si debeantur invicem æstimatæ, vel si peremptarum petatur æstimatio, compensatio locum habere potest, Tyndar. art. 3. tr. h. n. s. Or-*

B

tolph.

zolph. *Foman. disp. ad Inst. 30. th. 10. lit. F.* Dissent. quoad prius
Schottanus in exam. jurid. ff. h. q. 6. Et hoc sensu, in actionibus
realibus compensatio inducta, cum hoc modo, licet non ab-
initio, tamen ipso exitu & ratione finis, quantitas etiam vi-
deatur petita, *eleg. Job. Sichard. in l. fin. C. h. t. n. fin.*

TH. 13. Compensationem porro fieri non posse videmus
in debito conditionali *§. 4. & 6. Inst. de V. O. l. 213. pr. ff. ibid.*
item eò quod in diem debetur conventioni adjectum *l. 7.*
ff. h. t. ratio est in d. §. 2. Inst. de V. O. eleg. Coppel. cap. 8. num.
38. & seq. vel in debito illiquido ad liquidum l. fin. C. h. t. li-
quidum autem debitum est, de quo appareat, quid, quale &
quantum sit l. 75. ff. de V. O. l. 6. ff. de reb. cred. Vide omnino
Donell. lib. 16. cap. 15. & ibi Hillig. lit. Cc. adde ad nostrum fo-
rum Const. Elect. 8. part. 1. & ibi notata Dan. Mollerii Matth.
Berlichii, & Dn. Carpzov. item alienò l. 9. C. h. t. contra bene
procedit compensatio, in debito naturali l. 6. ff. h. t. ratio est
in l. 36. ff. de admin. str. tutor. junct. l. 7. §. 4. ff. de pact. eleg. Ma-
gnif. Dn. Carpzov. ad const. 8. part. 1. def. 3. et si ab altera parte
esset juratum, per ration. infr. th. 14. Dissentit Arnold Reyger in
thesaur. jur. tom. 1. verb. compensatio n. 20. Vide tamen Os-
wald Hillig. ad Donell. lib. 12. cap. 2. lit. P. non autem civili
tantum per l. 14. ff. h. t. adde Donell. lib. 12. cap. 3. imò &
regulariter locum habet in debito fiscali & reipub. i. e. si fi-
scus vel respub. & privatus sibi invicem quid debeant l. fin.
ff. l. 3. C. h. t. ratio est in l. item veniunt §. in privatorum ff. de
petit. hered. modo debitor contra quem agitur, procurator-
is fisci agentis, stationi subiectus sit l. 1. C. h. t. eleg. Joach. Ste-
phani de jurisd. lib. 3. cap. 8. n. 25. ubi & quid statio explicat:
ne indiscriminim concessa compensatione, officiorum o-
riatur confusio Alex. Moneta tr. de decim. cap. 9. n. 173. Vide
Matth. de Afflict. decis. Neapol. 192. ubi eleg. restrictionem ha-
bet & ad eum ibid. Caesar. Ursillum n. 1. & intra duos menses
doceat compensationem l. 46. §. 4. ff. de jur. fisc. quod po-
sterius per l. fin. C. h. t. correctum esse, non rectè censet Cop-
pel. tr. h. cap. 4. n. 19. exceptæ autem in his casibus quædam
causæ

causæ in l. 3. C. h. t. d. l. 46. ff. de jur. fisc. quas bene explicat
Donell. lib. 16. cap. 15. Dn. Hahn. in not. ad Vvesenb. ff. h. t. &
ad exceptas hæce, referendæ etiam contributiones Turcicæ
eleg. Caspar Klokius tr. de contribut. cap. 18. n. 120. item annona-
riæ causæ d. l. 46. §. 3. ff. de jur. fisc. Nec obstat. l. 17. ff. h. t. in
eò enim casu Ædilis ex causa arctioris annonæ præbitæ, est
debitor privatorum quibus aliquid subduxit, non fisci, pro
eo igitur, quod illi quibus arctius præbuit ipsi debent, com-
pensat. retinendo partem eam quam non præbuit, & ita in-
geniosè hanc l. difficilem exponit Marc. Lyclama lib. 3. mem-
bran. eclog. 13. p. m. 531. aliter exponunt hunc intricatum text.
Jac. Cujac. lib. 2. obs. 23. & lib. 14. obs. 13. Petr. Busius ad l. 17. ff.
h. Jul. Pacius cent. 4. ἐναγτιαφ. q. 74. qui inter ædilem & Cura-
torem rei frumentariæ vel annonariæ distingunt. Aliter Fr.
Duarenus lib. 1. disp. anniversar. cap. 26. Hugo Donellus lib. 16.
cap. 15. qui pro ædilitatis, edulitatis legunt. Adde Coppel. cap.
4. tr. h. n. 23. & seq. & quos refert Hillig. ad d. loc. Donell. Plane
ex dictis apparet iniquum censorem egisse Bernhard. Aun-
mum in censur. sua Gallic. ad jus Civil. Rom. in l. 17. ff. h. t. p. m.
252. dicit. l. 17. per l. 3. C. h. sublatam & sic contrarietatem in-
ter hocce textu esse censens. In decimis etiam locum non in-
venire statuit Hieronym. Gigas tr. de crim. les. Majest. q. 26. n.
18. per cap. 7. X. de prescript. cui tamen contradicit Alex. Mo-
neta tr. de decimis. cap. 9. n. 172. Imò extendit hanc prohibi-
tionem, cum limitatione tamen quadam Petr. Rebuff. de pri-
vileg. scholar. privil. 168. ad eam pecuniam, quam forte mer-
cator studioso reddendam, suscepit per l. 3. verb. alimentorum
C. h.

Th. 14. Sed dubitatur num etiam contra debitum jura-
tum hæc exceptio possit opponi? quod putamus: tum quia
omnis liberatio ab obligatione, qualis est compensatio l. 18.
ff. h. est solutio l. 4. §. soluisse ff. de re judic. tum quod ipsò ju-
re fiat crediti & debiti compensatio l. fin. C. h. tum quod do-
losè ille faciat qui exigit quod statim restitutus est l. 8.
ff. de dol. mal. except. E. per cap. 26. X. de jurejur. tum quod sub
jura-

jurata etiam generali pollicitatione non veniat illicitum
cap. 4. X. de homicid. E. per *d. l. 8. ff. de dol. mal. except.* tunc
quod juramentum, etiam possit impleri, per actum fictum
text. notab. in cap. ex parte 12. X. de cler. non resident. tunc quod
juramentum accedat actui super quo interponitur *cap. quem-*
admodum X. de jurejur. aut debitum sine juramento, ex con-
cessione omnium poterat compensari E. tunc per *l. 2. ibi u-*
nus quisq; ff. h. Nec obstat *cap. ad nostram 7. X. de jurejur.* Non
enim ratio decidendi in isto capite, est juramenti religio &
efficacia, sed inæqualitas fructuum, deductis expensis acce-
ptorum, cum ipsa sorte *d. cap. ibi.* non dum fortem. imò &
illiquidum in casu isto intervenisse videtur, nec de quantitate
acceptæ summæ, nec de impensis, satis rem fuisse expeditam,
per verb. ultra fortem recepisse constiterit. Et ita resèdè *Bart.*
ad l. 15. n. 8. ff. rem rat. haber. Martin. Uranus in lectur ad cap.
7. X. de jurej. n. 9. & seqq. Jerem. Sezer. de juram. lib. 1. cap. 25.
n. 101. & seqq. Dan. Moller. ad constitut. Elector. p. 1. const. 8. n. 1.
Trentler. d. disp. 25. th. 11. ibiq; latè Hunnius Leonard. Coppèl. tr.
h. cap. 4. n. 26. Dissentiunt Canonistæ Comm. ad illud. *cap.*
7. X. de jurejur. Alex. conf. 91. vol. 2. Matth. de Afflict. decis. 381.
ibiq; Cesar Ursill. Gozadinus Conf. 69. Hieron. Marilian. ad l.
quoties n. 211. C. de R. V. Ant. Massa Gales. ad form. Cameral. ob-
lig. q. 2. n. 6. Borgnin. Cavalcan. decis. 35. n. 14. lib. 1. & decis. 28.
n. 43. lib. 2. Seraphin. de Seraphinis tr. de privileg. juram. privi-
leg. 74. n. 36. & seqq. ubi septendecim rationes pro hac alle-
gat & postea tredecim modis suam opinionem limitat: & in
universum quadraginta Dd. pro hac sententia, quam & ipse
sequitur, allegat *Ernest. Cothman. respons. 18. n. 377. & seqq.* Nec
faciendum cum *Reinhard. Bachovio ad Tr. d. lot.* qui nostram
sententiam, in eo casu, quo post juramentum, juranti deberi
ceptum, non admittit, quo casu rem exploratam sibi videri, di-
cit, *Ant. Merenda. lib. 1. controvers. jur. cap. 4. n. 3. & quomo-*
do in judiciis, se vidisse, observari, scribit Tuldennus in rubr. C.
h. t. num. 2. tunc quia & juramentum in se continet vulgatarum
clausulam rebus sic stantibus, & sic postquam debitum ali-
quod

quod supervenit, in aliamque causam deducta est obligatio cui adjectum juramentum, operari ulterius quippiam, & plus quam principale nequit, tum quia & sic fit concursus, & mutua ipso jure solutio l. 4. ff. h. tum per rationes supr. dictas. Nec probanda restrictio Vincent. Hondedei qui lib. 1. consult. 18. num. 40. putat, compensationem non locum habere, si juravit debitor solvere in pecunia numerata: Eadem enim rationes decidendi quæ supr. adductæ & hic militant, & nudæ quantitatibus ejusmodi jurans debitor est, quæ debitu haud dubie compensabile. Unde nec audiendus post Nattam Rutger. Ruulant. tr. de Commissar. part. 4. lib. 9. cap. 6. n. 31. qui vult, debitorem, hanc non posse objicere compensationem; si verbo deburfare, in obligatione jurata, usus fuisset. Alias aliorum restrictiones expendit Coppel. tr. h. alleg. loc. Adde Merendam supr. d. loc. qui quaestionem hanc in facto magis quam jure consistere autumat.

TH. 15. Sed & delictum cum delicto, compensari potest l. 39. ff. solut. matrim. modo pecuniarie agatur l. 10. §. 2. ff. h. t. quo sensu inter socios mutua negligentia compensari dicitur d. l. 10. quem text. eleg. illustratum habes apud Hectorem Felicitum tr. de Societ. cap. 37. n. 12. & seqq. cum hæc compensatio, ad actiones privatas, non ad publica judicia, pertineat. l. 5. ff. de publ. jud. unde & in mutuo adulterio, e. g. si maritus cum ancilla, & uxor cum servo, rem habuissent, quoad poenam ordinariam evitandam, compensationem allegari non posse, recte sentit And. Schefferus part. 3. q. 2. fac. l. 2. §. 4. & 5. ff. ad l. jul. adulter.

TH. 16. Actionibus porro, objicitur compensatio, non solum personalibus l. fin. pr. C. h. t. iisque bonæ fidei §. 30. Inst. de act. & diversò modo, ac olim, stricti juris, d. §. 30. & l. fin. h. Sed & hodie, realibus: quod tamen sic accipiendum est ut procedat, si forte re diminuta, corrupta; amissa, vel dolo detenta l. 1. §. 15. ff. deposit. l. 68. ff. de rei vind. ad æstimationem veram, vel ejus quod interest, & ita ad quantitatem, deveniendum sit l. 7. §. 1. ff. solut. matrim. l. 6. C. h. t. vide supr. th. 12. in fin.

Nec interest actione universali, quis conveniatur an particulari, quod in legatis & fideicommissis apparet *l. 5. C. b. t.*

TH. 17. A generali autem assertione, quod in omnibus actionibus realibus & personalibus compensatio procedat, excipitur depositi actio, §. 30. *Inst. de act. l. fin. C. b. r. l. pen. C. depos. cap. fin. §. sane X. depos.* quod forsitan ob exuberantem fidem, quæ in deposito versatur, ex quâ depositarius rem illi cõ reddere debet quæ penes ipsum deposita, receptum *l. 1. §. 22. ff. depos. l. 11. C. eodem.* idq; sic verum est sive ab initio quantitas fuisset deposita, dissentit. *Author. decision. Rota Genuens. de Mercatur. decis. 34. n. 9.* sive re deposita perempta, de ejus æstimatione quæretur, in contrariis enim casibus singulare quippiam hæc actio non haberet, *Dn. Hahn. ad Wesenb. b. n. 70.* Dissentit quoad posterius *Reinhard. Bachov. disp. 6. de action. th. 23.* quod & ante Justinianum sic constitutum fuit *Paul. 2. Sent. 12. §. 4. Jac. Cujac. 8. obs. 16.* & Justinianus, ne generalitas verborum suæ Sanctionis, quibus omnibus actionibus realibus & personalibus accommodat compensationem, aliquæ offederet vel deciperet, causam depositi etiã juxta suã Sanctionem excipiendam esse expresse disponere debuit, eleg. ut omnia *Hillig. ad Donell. lib. 16. cap. 15. lit. I.* & inde nec errorem manifestum in *d. §. 30. Inst. de act. & l. fin. C. b. t.* Tribonianus commisit, quod erroneè scripsit *Jac. Revard. lib. 1. de ambiguitat. jur. cap. 11.* nec Pauli allegatus locus, à quodam corruptus est ut putat *Hubert. Giphanius disp. ad Inst. 44. th. 26. n. 38.* Planè ob impensas in depositum factas retentionem dari depositario, tum per *l. 20. ff. de minor. tum per l. 59. ff. de furtis junct. l. 20. in fin. & ibi trad. Gortofred. ff. de acquir. poss. putat Valentin. Riemer. decad. 9. illustr. 99. q. 9. Sebast. Medices tr. b. q. 19. part. 1. n. 5.*

TH. 18. Spolii quoq; causa compensationem non admittit *l. fin. §. fin. C. b. t.* non tam quod compensatio sit instar actionis uti *Lanfranc. in repet. rubr. de caus. possess. & propr. n. 25.* putat, sed quod esset res mali exempli, si quis alteri rem suam eriperet, & postea eam repenti, compensationem obji-

objiceret, *Coppel. tr. h. cap. 7. n. 16.* Quod de spolio dictum trahi etiam solet ad attentata *Cas. Achilles dec. sf. 26. Diodor. Tuden. in comment. C. b. t. n. 5.*

TH. 19. Non autem excipimus à supra dicta regula, actionem commodati, per *vulg. l. 18. §. fin. ff. commod.* Nec obstat *l. fin. C. commodat.* Ibidem enim de restitutione rei commodatæ quæstio est, quæ prætextu debiti retinere non licet tum quia speciei ad speciem nulla compensatio, tum quia commodatum sic actori propriè non debetur, sed est in ipsius dominio, *Tyndar. tr. h. arr. 5. n. 41. Medicos tr. h. p. 1. q. 18. n. 2. Joh. Mercer. lib. 1. opinio. cap. 14. Jul. Pacius cent. 2. ἐπεὶ τὸ ἀξίον. q. 44. Zenger. de except. part. 3. cap. 8. n. 20. Dn. Hahn. ad Vvesenb. h. n. 10.* Aliter hanc rem exponit *Gvilielmus Fornerius lib. 2. Selection. c. 12.* obijci nempe solummodo posse retentionem, in commodato ratione impensarum, in ipsum commodatum quod petitur factarum, non autem prætextu alterius debiti. Sed ut videtur incongruè. Aliter *Jac. Cujac. lib. 9. obs. 37.* qui pro commodatum in *d. l. ult.* commendatum legit & illam legem ad tit. depositi pertinere putat, quem sequitur *Petr. Busius ad l. ult. §. ult. n. 5. ff. commodat.* Sed omnium exemplarium fidem resistere huic conciliationi dicit *Fornerius d. loc.* Aliter *Trentler. vol. 1. diff. 26. th. 1. lit. B.* nempe tractari in *d. l. ult. C. commod.* de debito illiquido, per verb. prætextu; quod sibi non improbabile videti, ait *Valent. Riemer dec ad 9. illustr. 99. q. 8. in fin. per l. 1. C. depositi. l. 2. de extraord. crim.* Aliter *Bachov. adjam citat. loc. Trentler.* qui dicit constitutionem in *d. l. ult.* esse priorum Inpp. quo tempore, ubiq; nulla commodato obijci poterat compensatio, sed resistit *Bachovio*, quod Justinianus omnia sua fecit, & quod Compositores nostros, oscitantia inexcusabilis arguere sic necesse. Aliter *Coppel. tr. h. c. 7. n. 26.* qui inter retentionem & compensationem distingvit, quomodo ferè & *Matth. Berlich. part. 2. concl. 32. n. 15.* quam sententiam tamen improbat *Caspar. Schifferdegger. ad Fabr. 1. tr. 1. q. 3. & Riemer. d. loc.* Dissentiunt à thesi per *d. text. l. ult. Jacob. Cramer. in discept. ad Inst. disp. 21. th. 10. Joh. Harpr. ad §. 30. Inst. de act. n. 37. ubi*

§1. ubi & ita jure Württembergico cautum esse refert. Planè non rectè statuit *Christian. Kremberg. in comment. add. §. 30. Inst. de act. n. 41. & seqq.* qui late disputat, quod in commodato, si restitutio ejus in specie peratur, non locus sit compensatio- ni, aliud si ad interesse vel æstimationem agatur autumans, cum de priori nemo dubitet, sed saltem de posteriori, prius enim non eò non admissum, quod singulare quid habeat actio commodati, præ aliis, sed quia species ad speciem, vel ad quantitatem, nulla compensatio *ut supr.*

Th. 20. Uti nec repetitionem dotis. *fac. l. 15. §. 1. l. 66. §. 1. ff. solut. matrim. cum vulgatum sit l. unic. §. taceat C. de rei uxor. act. de retentione & quidem specierum loqui: vide *Ulpian. tit. 6. §. 6. Sebast. Medices tr. 5. p. 1. q. 17. latissimè Cardinal. Tuschum tom. 1. practic. concl. concl. 490. n. 5. & mult. seqq.**

Th. 21. Fit autem hodie compensatio in omnibus actio- nibus, ex eò tempore, quo primum objici potuit, ipso jure, *l. ult. C. h. t.* Olim siquidem in bonæ fidei judiciis solum, ipso ju- re fiebat compensatio *§. 30. Inst. de act.* in stricti juris autem, oppositâ doli mali exceptione, induxisse eam putatur *M. Antonius d. §. 30.* sed mox prudentibus placuit, eam & in stricti juris judiciis, ipso jure admittendam *l. 21. ff. h. t.* quod & *Alexander Severus l. 11. ff. l. 4. l. 6. C. h. & demùm Justin. noster in l. fin. C. h.* comprobant; Ratio autem cur in stricti juris judiciis, olim admissa haud fuerit, ad diversitates formularū, & mutuas petitiones coram eodem iudice expediendas, *l. 11. §. 1. ff. de jurisd. cum simil.* quæ cumulat *Gottofred. in l. 2. G. rer. amotar. vulgo refertur: vide *Armenum exerc. ad Inst. 16. rh. 7. Cujac. lib. 3. obs. 16. Coppel. c. 7. n. 4. tr. b. adde omninò Osvald. Hilligerum in discept. de bonæ fidei judiciis.* quæ ratione vero ex- dictis inferatur compensationē, usq; ad *D. Marcum* stricti juris fuisse ab eoq; bonæ fidei factâ, ut infert *Georg. Barschamp. in radic. clausul. cap. 9. n. 51.* ego sanè non capio. Justinianus ergo quoad hanc rem nihil novi induxit, sed solum, primum lege sanxit, ut & in realibus actionibus, compensationi esset locus *Donell. lib. 16. c. 15. Cujac. d. l. & in recitat. ad Cod. h. t. ut &**

para-

paratit. C. *ibid.* Ipso autem jure fieri, hic idem esse putamus, ac vi & potestate legis ipsius, citra factum hominis, à primo tempore hinc inde concurrentium summarum utrinq; debitarum, liberationem contingere & obligationē perimi, *vide Bachov. de action. disp. 6. th. 23.* effectus hujus rei & differentia inter jus vetus & antiquum est, quod hodiè dum ipso jure fit compensatio, pars ipsa obligationis, statim videatur perempta, ita ut qui totum petit, plus petere videatur *juxta §. 33. Inst. de arb.* quod non est si per doli exceptionem compensationem inducere necessum, efficax enim & justa tunc quidem de jure Civili actio, sed per exceptionem demum inutilis redditur *juxta §. 1. Inst. de except.* & ita non differt jus novum à veteri, quod antiquitus solenniter opponenda erat doli exceptio, hodie verò sufficiat, quibuscumque verbis, compensationem judici significare, uti putat *Gonzal. Svarer. de Paz. in prax. secul. & Eccles. tom. 3. cap. 7. §. 12. n. 31.* Ex dictis simul intelligitur, verba ipsū jus, in hac materia, nec juri Prætorio, ut aliàs *in l. 1. §. ult. ff. de superfic. vide Hillig. lib. 1. ad Donell. cap. 8. lit. 1.* nec iudicio, opponi *Coppel. tr. h. sepr. d. loc.* Porro, cum ipso jure sine facto hominis, dicimus fieri compensationem, intelligere id ita debemus, ut verum sit, quoad ipsius inductionem, neutiquam vero, ejus executionem, ut enim effectum suum consequatur, omnino in iudicio alleganda est, cum & arbitrarium sit, eā uti *l. 2. ibi paratus est compensare l. 5. ibi velit compensare, l. 10. §. 2. l. 13. l. pen. ff. h. nec enim de ea divinare potuit iudex, arg. 7. C. ad SCt. Vell. eleg. Bachov. in not. ad P. P. senb. ff. h. sac. l. 19. ff. quæ in fraud. cred. l. 26. ff. ad l. Falcid. adde. Guid. Panciroll. conf. 131. n. 35. & vide hac de re Arumcum ad ff. exerc. 10. th. 8. ubi iis quæ hic obijci solent, satisfacit.*

TH. 22. Allegari poterit hæc exceptio, coram omni iudice, qui causa cognitionem habet, *arg. l. 8. C. h. quod & verum de delegato, arg. l. 1. §. 3. ff. de offic. quis cui mand. juria. adde cap. prudentiam §. sexta X. de offic. deleg.* quod & in arbitro, procedero putamus, *text. est in l. 52. §. pen. ff. famul. hercis. Copp. tr. h. c. g. n. 2.*

TH. 23. Et opponi, in quavis litis parte, tum ante, quam post, litis contestationem, *l. 8. ff. h. r. imò & in ipsa executione rei iudicæ, l. 2. C. h. Moller. ad Const. Elect. s. p. 1. num. 8. etiam*

in secunda instantia; *Guido Papa decis. Gracionapol. 567. n. 2.*

TH. 24. Intra quod tempus autem, probanda sit hæc exceptio, si queratur, tutius est respondere, hoc iudici debere esse arbitrarium, *arg. l. uli. ibi posset iudici C. h. l. 105. ff. de solut. Jac. Menoch. de arbitr. jud. qq. cent. 1. q. 14. n. 5.* alias sententias refert & examinat, *Petr. Gilgen. tr. de impensis part. 5. c. 2. Matth. Berlich. part. 1. concl. 23. n. 5. & seqq. Vide & Ludovic. Gilhansen in arbor. judic. cap. 6. part. 1. §. 98.* qui post Bartol. hoc tempus, duorum mensium spatio, circumscribit. Planè, hæc apud nos, contra instrumentum gventigiatum opposita, in continenti, i. e. intra sex septimanas & tres dies, probanda est, *Matth. Coler. de process. executiv. part. 4. c. 2. n. 19.* & quidem, ex solis instrumentis, vel confessione partis, non per testes, incomparabilis nostri ævi *Jctus Carpzov. in Const. Elect. 8. part. 1. def. 14.* multo minus super hac, juramentum à reo, actori deferri poterit, *Dn. Carpzov. d. loc. def. 15. Reinhard. Rosa ad Moller. part. 1. const. 8. n. 11.* unde, nec reus, ad eam ostendendam, petere poterit editionem librorum actoris, *Flamm. Chartar. decis. tot. Gen. 93. per tot.*

TH. 25. Ut litium multitudo præcaveatur, utq; potius non solvamus, quam solutum repetamus, & ut æqualitas servetur, inter cives, receptâ esse compensationem, *supr. t. h. 6.* astruximus.

TH. 26. Principalis compensationis effectus est, ut vim solutionis habeat, *l. 19. ff. de liber. caus. l. 4. C. h. l. 15. ff. rem rat. hab. ber.* non solum jure communi, sed etiam Jure Saxonico, *Const. 8. part. 1.* unde statutum de solutione conceptû, & hanc solum admittens, compensationem non excludit, *Flam. Chartar. decis. 77.* ubi id, in statuto Genuensi exemplificat: & sicuti solutionem, ita compensationem in graviolem causam, imputati debere, verius est, *Steph. Gratian. tom. 2. decis. 224. n. 25. disceptat. forens.* & sic usq; ad concurrentem summam compensando, quis plenissime liberatur, *l. 4. C. h. t. cum simil.* in tantum, ut si facti errore solvisset quod compensari poterat, conditione indebiti repetat, *l. 10. §. 1. ff. h. l. 30. ff. de condit. indeb. vide Coppel. tr. h. c. 10. n. 5.* & pensatione factâ, pro pignore, quod actor pro debito habebat, debitor pignoratitiam movere potest actionem *l. 12. C. h. t. Tyndar. art. 10. effect. 11.* Non solum etiam, hæc liberatio

ratio procedit, quoad capitale, sed etiam quoad usuras. quocunq; iure demum illæ debeantur, l. 4. C. h. t. etsi debitum ab una parte saltem, & non utrinq; usurarium, l. 11. ff. h. t. l. 5. C. eodem. imò, quoad quoscunq; moræ effectus, & accessiones. Coppel. de compens. cap. 8. n. 9. & 10. Reliqua huc pertinentia, desumme ex Tyndaro art. 10. tr. h. Sebast. Medices. part. 2. q. 31. tr. h.

Th. 27. Sed num reus, opponens exceptionem compensationis, fateatur se debitorem esse? Ita omninò dicendum, cum compensationis verbum ipsum, mutuum debitum præsupponat, l. 1. ff. h. t. & quia impossibile, relatum absq; correlato, reverà existere: vide Eberhard. in loc. leg. loc. arelatis. Non obstat l. 9. ff. de except. aliud enim est intentio actoris; aliud est ipsum factum, ex quo intentio procedit, non fateatur reus sic excipiens, intentionem actoris, quæ est ut condemnetur ipse in summam petitam, sed potius negat propter compensationem objectam, licet ipsum factum, se nempe debere, fateatur, ex quo alias condemnatio ad solvendum, si mutuum debitum non adesset, sequeretur eleg. Ant. Merenda. lib. 5. controvers. jur. cap. 46. ubi plures rationes addit. Author. decision. Rot. Genuens. de Mercatura decis. 213. n. 2. Dissent. Andreas Fachineus lib. 11. controvers. cap. 6. Aliter resolvit Donell. ad l. 1. C. de probat. n. 5. Coppel. tr. hic cap. 8. n. 27. & seqq. qui tum demum fateri debitum compensare paratum, volunt, si simpliciter exceptionem hanc objiciat, secus si conditionaliter forsitan ita; si debeo, compensare possum; cum conditio nihil ponat in esse, l. 8. ff. si quis omiff. caus. testam. quæ sententia, in praxi haud dubie tutissima. Adde ad hanc rem, profundæ eruditionis & subtilitatis Jctum Georg. Franzkeum lib. 2. var. resol. resol. 18. per tot.

Th. 28. Effectum compensatio non sortitur, si intercesserit pactum de non petendo, l. 15. ff. rem tut. hab. vel renuntiatio, l. 29. C. de pact. cum specialiter compensatio respiciat favorem renuntiantis E. pet cap. 39. X. de test. & trad. Rob. Maranhæ part. 2. specul. aut. n. 39. Dissentiunt Matth. de Afflictis decis. 121. n. fin. qui huic renunciari non posse contendit, eò quod renuntiatio, esset contra bonos mores, cum inæqualitatem induceret. Seraphin. de Seraphin. de privileg. juram. privil. 74. n. 35. eò quod

quod defensionem in se habeat, cui renuntiari non possit
quod idem est si hæc opposita quidem sit, sed à iudice rejecta,
l. 7. §. 1. ff. h. t. quod quando dicatur factum, declarat latè,
Cardinal. Tuschus tom. 1. concl. 497. & si quidem tacitè, in contra-
rio iudicio super eâ agi poterit, ut loquitur *Ulpian. in l. 8. §. 2. de negot. gest.* Si verò post examinationem, quasi scilicet non
existente debito, reprobata fuerint pensationes, ad eas nullus
datur regressus, ne novo quidem iudicio, obstat enim tunc rei
judicata exceptio. d. l. 8. & d. l. 7. Vide eleg. ut omnia, hæc per-
tractantem, & iudicem, ut cautus sit, hæc in re si pronuntiare
debeat, admonentem, *Magnif. Dn. Carpz. respons. electoral. 4. lib. 2. & part. 1. const. 8. def. 5. Jurispr. Forens.*

TH. 29. Non autem recte sentire putamus, Accursium in l.
fin. verb. convictus Ch. t. & ejus sequacem *Sebast. Medices part. 2. g. ult. n. 40.* asserentes debitorem, qui prius debitum nega-
vit, & postea de eò convictus est, compensationem opponere
non posse, tùm quod nullibi hoc in jure expressum sit, tùm
quod compensatio maximè favorabilis, tùm etiam quod hic
convictus haud dubiè solvere possit, E. & compensare per l. 4.
ff. qui potior. in pignor. cum simil.

TH. 30. Accedunt ad naturam compensationis reconven-
tio, *Sebast. Medices part. 2. g. 1. n. 16.* de qua videndus *Petr. Mo-
lignatus tr. de eadem.* & alii plures. Collatio honorum, *Sebast.
Medices d. tr. p. 1. g. 15.* de qua vide *tr. Georg. Ad. Brunneri: Vi-
ralis Saporata* & aliorum, quos cumulat *Brunner. d. tr. in fin.* Reten-
tio, l. 23. ff. de condit. indeb. l. ult. §. 1. ff. de jur. delib. & hæc uti què
posse, qui non potest compensare, vulgò arbitrantur, *Aym.
Cravetta conf. 128. n. 2. Brunner. à Sole in loc. com. tom. 2. verb.
retentio.* Vide de hac *Dn. Bened. Carpz. decis. 66. part. 1.*

Et hæc de subtilissima, & intricata compensationum materia, quæ sanè
est de apicibus juris, & quam aures in capaces non intelligunt, ut de pun-
cto quodam, ex ipsa desumpto, Angelus, referente *Hierony. Masiliano de-
cis. Parmens. 31. n. 7.* scripsit, hæc vice dixisse sufficiat, ea quæ desunt, ex
Authoribus qui tractatibus specialibus, eam illustrarunt ut *Tyndaro, Se-
bastiano Medices, Johanne Borcholto, Leonardo Coppelio, Jacobo Ma-
stertio, &c.* ut & iis, qui passim hic à nobis, allegari fuerunt, aliisque sup-
pleri poterunt, DEO autem, Ter. Opt. Max. sit laus, honor, & glo-
ria, in omnia secula.

FINIS.

99 A 6924

ULB Halle
002 636 603

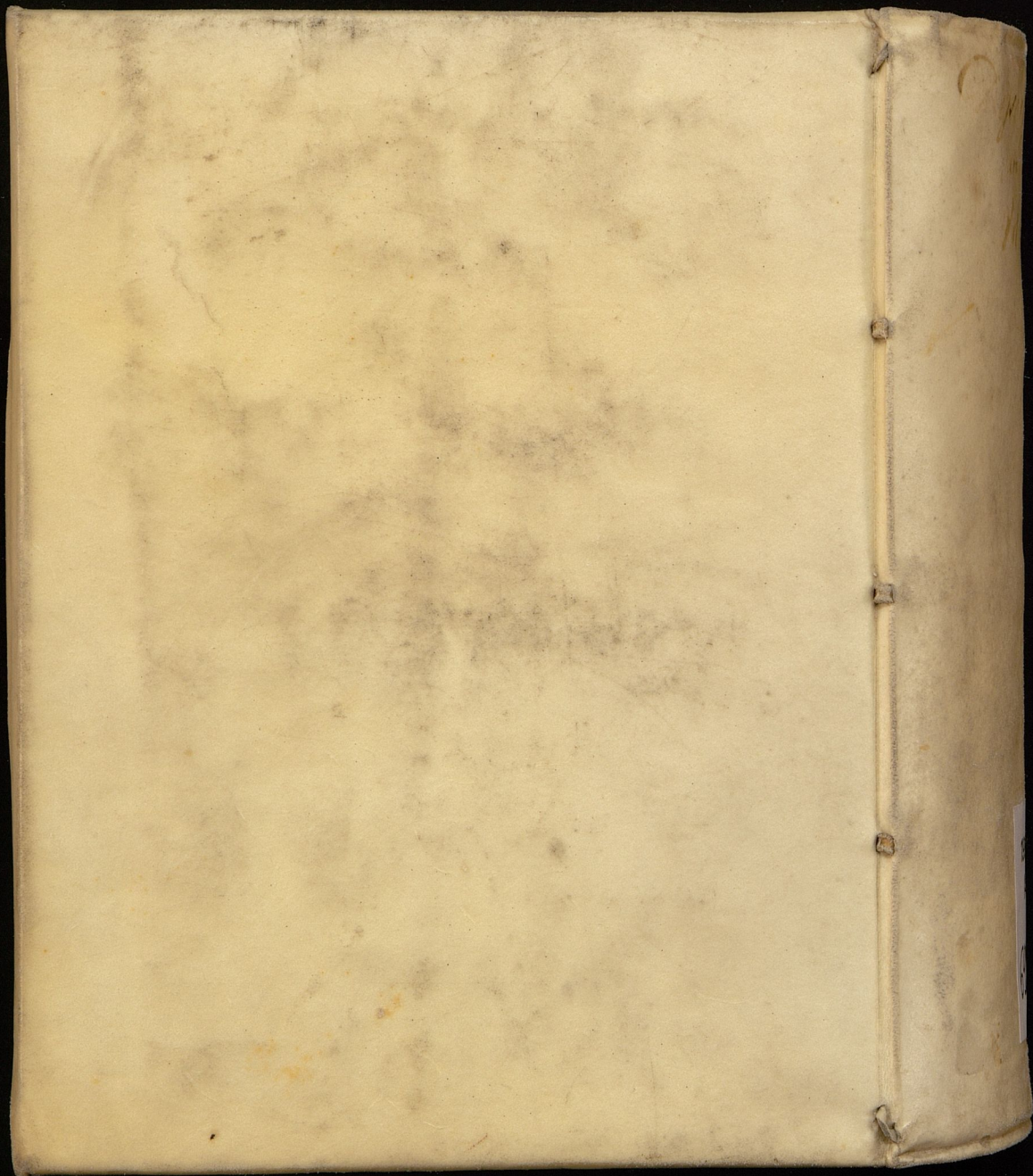
3

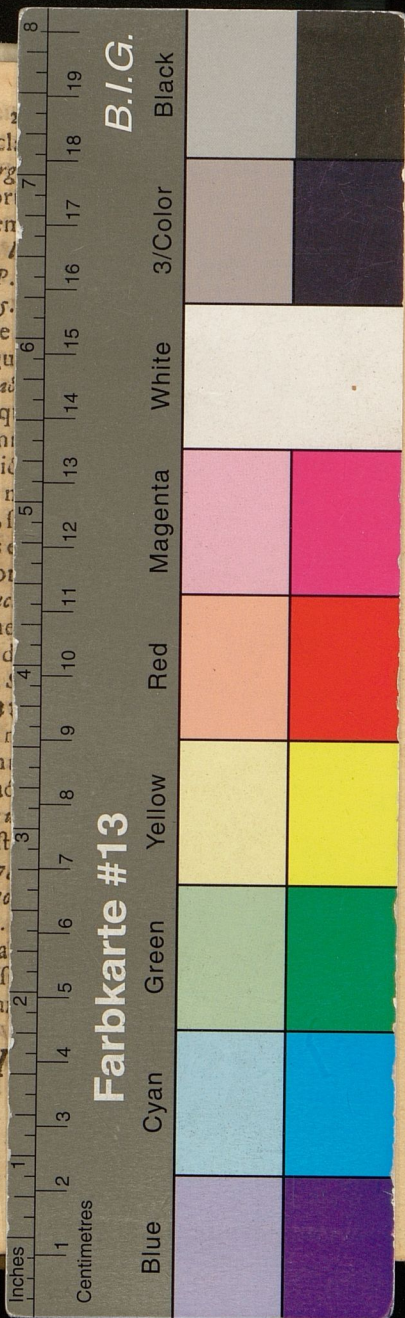

SR

V. 17

Gratiâ
DEI OPTIMI MAXIMI
ET
Inclutæ Facultatis Juridicæ
Consensu
DE
COMPENSA-
TIONE,

Publicè disputabunt
PRÆSES
NICOLAUS CREUSEL,
Phil. & J. U. D.
ET
ADAM-CHRISTOPHORUS JACOBI,
Marrisburgensis Jur. Cand.
RESPONDENS
Ad diem 28. Augusti
In Collegio JurisConsultorum.

LIPSIAE,
LITERIS CHRISTIANI MICHAELIS,
Anno M, DC. LX.

50.
L. J. Philipp